

Justícia creativa: qui pot sostenir una trajectòria cultural?

Publicat per [Interacció](#) [1] el 24/07/2019 - 10:03 | Última modificació: 07/05/2026 - 14:11

Llegit avui, el concepte de justícia creativa continua sent útil perquè obliga a desplaçar la mirada. La cultura no és automàticament un espai de democràcia o inclusió. També és un sistema de selecció, validació i distribució d'oportunitats. I és precisament aquí on les polítiques culturals poden deixar de limitar-se a ampliar l'accés i començar a preguntar-se quines condicions materials fan possible participar realment de la vida cultural. (n. de l'e., 2026)

Sovint es presenta la cultura com un espai obert, divers i capaç de generar més igualtat social. Però què passa quan les pròpies estructures culturals reproduïxen exclusions, privilegis i relacions desiguals? Aquesta és una de les preguntes que planteja Mark Banks a través del concepte de "justícia creativa".

Banks defensa que les indústries culturals no poden ser considerades espais democràtics només pel fet de produir continguts culturals. També cal observar qui hi pot accedir, en quines condicions hi treballa i quines trajectòries aconsegueixen sostenir-se en el temps. La justícia creativa implica, per tant, anar més enllà de la idea abstracta d'igualtat d'oportunitats i analitzar com operen realment les desigualtats dins el sector cultural.

Una de les qüestions centrals és la distribució desigual dels recursos culturals i educatius. Les escoles d'art, les universitats o els circuits professionals sovint funcionen sota lògiques meritocràtiques que aparentment premien el talent individual. Però aquestes trajectòries no parteixen del mateix lloc. El capital econòmic, social i relacional condiona qui pot assumir períodes de precarietat, qui pot dedicar temps no remunerat a crear xarxes professionals o qui pot convertir una pràctica cultural en una carrera estable.

Banks també posa el focus en les condicions laborals del sector cultural. La precarietat, la inestabilitat o la normalització del treball vocacional no afecten tothom igual. Determinats perfils socials poden absorbir millor aquests costos invisibles, mentre que d'altres en queden expulsats progressivament. La desigualtat cultural no es produeix només en l'accés a la cultura, sinó també en la possibilitat real de participar-hi professionalment.

En aquest context, la idea de justícia distributiva esdevé especialment rellevant. No es tracta únicament d'incorporar més diversitat visible, sinó d'entendre com es combinen les desigualtats de gènere, origen, classe o context territorial dins les institucions culturals. Aquesta mirada, propera a la interseccionalitat, permet entendre que les exclusions culturals rarament operen de manera aïllada.

Banks recupera finalment algunes idees de Nancy Fraser per plantejar un horitzó de transformació: un sector cultural amb més capacitat redistributiva, amb reconeixement efectiu de les diferències i amb institucions capaces de reduir desigualtats estructurals. La qüestió de fons no és només qui entra al món cultural, sinó qui hi pot romandre sense assumir nivells permanents d'inseguretat i dependència.

Referència

Banks, M. (2017). *Creative justice : cultural industries, work and inequality*. London: Rowan & Littlefie

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: desigualtats culturals

Etiquetes: treball cultural i professionals

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: sectors culturals i creatius

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2019/justicia-creativa>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8023>